

mobilis meridiani: huncq; ad ostēsam longitudinis partē circūferemus, hoc est, ad numerum qui æquinoctialis cōtinet sectionē, latitudinis uero distantiam, ab æquinoctiali, ex ipsa meridiana diuisione sumemus, & iuxta numerum ostensum, signationem ponemus eodem modo, quo & in locatione stellarum super spheram solidam. Similiter & meridianos scribere licebit, per tot longitudinis partes, quot uouerimus, pro norma urentes latere circuli diuisi. Parallelos autem per tot partes scribere poterimus, quot distantiarum erit cōmensuratio, si signū illud, quod eos describit (numero peculiarē distantiam lateris signante) apponamus, circumferamusq; cum ipso circulo usque ad meridianos, qui terminos cognitæ telluris segregant.

In Caput uigesimum secundum annot.

Docetur in hoc capite, quo pacto sphaera parari debeat pro inscribenda cogniti orbis habitatio- ne. Et cum Ptolemei temporibus non totus habitatus orbis, sed medius duntaxat exploratus fuerit, ipse in hoc capite hemisphaerium tantum depingere docet, sed quo ingenio & tota sphaera facile describi potest. Porro quanto huius sphaera corpus maius fuerit, tato plura loca, montes, fluij & gentes suis nominibus inscribi possunt. In primis autē signari debent in oppositis locis duo poli: & deinde in his figi debet semicirculus mobilis ex ære aut alia firma materia factus, cuius ministerio et æquator cum parallelis & meridiani circuli inscribantur. Paralleli facile inscribentur, si ille æreus semicirculus à polo in polum diuidatur in 180. partes numeriq; singulis adscribantur diuisionibus, initio signationis facto apud æquatorem. Is deinde semicirculus circumductus, ostendit in diuisionum punctis peripherias parallelorum. Meridiani uero hoc pacto sunt inscribendi. Semicirculus æquatoris diuidendus est in 180. partes, initio sumpto ab occasu. Deinde semicirculus mobilis ducatur ad singulas æquatoris diuisiones, trahanturq; lineæ à polo in polum ad latus semicirculi, ad angulos rectos parallelis interfecantes. Reliqua patent ex textu.

EXPOSITIO MERIDIANORUM & parallelorum qui descriptioni sunt apponendi.

Cap. XXIII.

Proinde isti interstitia horaria complectentur duodecim, demonstratis consequenter. Scribatur autem parallelus, qui auiustriorem terminat plagam, ut tantum distet ab æquinoctiali, meridiem uersus, quantum parallelus per Meroem uersus septentriones. Ceterū meridianos per tertiā partem unius horæ æquinoctialis scribi debere, cōmensurable nobis uisum fuit, hoc est, per particulas quinq; earū quæ in æquinoctiali cōprehensæ sunt: parallelos autē qui æquinoctiali sunt borealiores ita.

Primum quidem, ut ab ipso per quartam unius horæ differat, ac secundum meridianum, quemadmodum demonstrationes lineares ferè subijciunt, partibus distet quatuor & una quarta.

Secundum, ut per dimidium horæ unius differat, pariter quæ distet partibus octo & dimidia.

Tertium, ut per horā dimidiā & quartam horæ unius differat, partibus uero distat duodecim semisse.

Quartum, ut per horā differat unam, distetq; partibus sedecim ac dimidia, scriptumq; per Meroem.

Quintum ut differat per horam unam & quartam, ac distet partibus uiginti, quarta una.

Sextum uero & sub æstiuo tropico, ut per horam unam & dimidiam differat, distetq; partibus 23. dimidia & tertia, scriptumq; per Syenem.

Septimum, ut hora una ac dimidia nec non quarta differat, ac partibus distet 27. & una quarta.

Octauum, ut horis differat duabus, distet uero partibus 30. cum tertia.

Nonum uero, ut differat horis duabus cū quarta, distetq; partibus 33. & tertia.

Decimum, ut horis duabus & dimidia differat ac distet partibus 36. & una duodecima, scriptumq; per Rhodum.

CC Vnde